No. 1471 Zaterdag 9 Maart 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali tuer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

De Pers over Curaçao.

In de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, (Editie voor Oost- en West-Indië, Zuid-Afrika, China en Japan) van Vrijdag 9 Februari komt een *Ingezonden* stuk voor getiteld CURAÇAOSCHE PERS en onderteekend *Veritas*. Het luidt als volgt:

GEACHTE REDACTIE.

In Uw blad is de inhoud medegedeeld van een artikel in het Katholieke blad „Amigoe di Curaçao" naar aanleiding van de uitlating in het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer betreffende de Curaçaosche Begrooting, dat zoowel in den Kolonialen Raad als in de pers zich de oppositie tegen het beleid van den nieuwen Gouverneur krachtig doet hooren.

Het blad zegt, dat men zijn eigen oogen niet gelooft als men het leest en dat in den Kolonialen Raad nooit ook maar eenige oppositie gevoerd werd.

Welnu, ik heb voor mij de „Amigoe" van 8 Juli 1911, waarin verslag wordt gegeven van de zitting van den Kolonialen Raad van 5 Juli 1911, in welke zitting dat college verwierp eene door den Gouvernuer ingediende ontwerp verordening tot regeling der positie van gehuwde onderwijzeressen.

De redactie bespreekt daarin eerst de redevoeringen, die door de liberale leden zijn gehouden en van welke er eene wordt genoemd „eene oorlogsverklaring, een type van onverdraagzaamheid en verdachtmaking, een rede, die als model zou kunnen dienen voor het oude, starre onverzoenlijke liberalisme."

Tot slot wordt gezegd, „dat het ná deze zitting wel voor niemand meer een geheim zal zijn, dat de gevoelens, die dezen avond tot uiting kwamen, voldoende bevestiging geven der loopende geruchten, dat ditmaal de godsdienst als motief wordt aangegrepen voor een campagne van oppositie tegen het tegenwoordig Bestuur." *

Op 8 Juli acht de „Amigoe" zelve de oppositie *voor niemand meer een geheim;* thans *gelooft men zijn eigen oogen niet* als men van eene oppositie leest.

Zeker, die laatste bewering komt thans beter in de kraam te pas!

Maar afdoende blijkt uit het bovenstaande, dat op de „Amigoe di Curaçao" toepasselijk is de opmerking, in het Voorloopig Verslag gemaakt door leden die het beleid van den Gouverneur verdedigden, als zoude „de koloniale pers niet altijd eene betrouwbare voorlichtster der publieke opinie zijn."

* De correspondent van „De Tijd" dacht er evenzoo over in zijne enkele maanden geleden geplaatste correspondentie „eene libere campagne tegen den Gouverneur."

NASCHRIFT VAN DE REDACTIE.

Veritas doet nu juist niet vriendelijk tegen de *Amigoe*; wij zien er zelfs een poging tot doodslag in, nu *Veritas* de *Amigoe* graag zou afmaken als *een niet altijd betrouwbare voorlichtster der publieke opinie.*

De leden welke het beleid van den Gouverneur verdedigden richtten echter dit scherp verwijt niet tot hun medestrijders in de Koloniale Pers, maar tot „slechts enkelen van wie de aanvallen op Regeering en Regeeringspersonen in den regel uitgaan." (Curaçaosche correspondenten in Nederlandsche Bladen bijvoorbeeld) „om zich op deze wijze meester te maken van de publieke meening."

Mais allons! *Veritas*, les gens que vous avez tué, se portent assez bien!

Doordat *Veritas* den *Amigoe* niet letterlijk citeert maar slechts den inhoud weergeeft, is de schijn van tegenspraak tusschen onze artikelen van 6 Januari 1912 en 8 Juli 1911 zeer sterk.

Maar schijn bedriegt, ook hier.

Veritas verklaart, dat wij in ons stuk van 6 Januari gezegd hebben „dat in den Kolonialen Raad *nooit maar eenige oppositie* gevoerd werd. (cursivering is van ons Red. Am.)

Letterlijk schreven wij: Noch in den Kolonialen Raad, noch in de pers.... werd *tegen 't beleid* van den nieuwen Gouverneur ook maar eenige oppositie gevoerd."

Men ziet het, de woorden *tegen 't beleid* werden door *Veritas* slim er uitgelicht. En op die twee woordjes komt juist alles aan.

De *Amigoe* verklaarde dit zelf: „Willen wij hiermede beweren, dat de Koloniale Raad en pers..... het altijd en onder alle opzichten eens zijn geweest met den nieuwen Gouverneur? Natuurlijk niet! Waar ter wereld geschiedt dit wel, als Raad en pers, gelijk in onze Kolonie, volkomen vrij en onafhankelijk zich kunnen uitspreken.

Verschil van gevoelen, wrijving van gedachten maken echter nog geen oppositie, en zeker nog geen *oppositie tegen het beleid* van den Gouverneur, in 't algemeen.

Voor zoover wij hebben kunnen nagaan, was er in de laatste twee jaren slechts *één* enkele maal, zoowel in den Kolonialen Raad, als in één der plaatselijke bladen, verschil van gevoelen met den Gouverneur, waarbij de vriendelijke toon, tot nog toe steeds gevoerd, nu en dan verloren ging. *Dat begon zoo iets op oppositie te gelijken*, maar betrof geenszins *het beleid* van den Gouverneur, doch enkel en alleen zijn indiening van een ontwerp-verordening."

De aanhaling was lang, doch noodzakelijk om te bewijzen, dat *Veritas* neven de waarheid is, als hij de *Amigoe* laat zeggen, dat in den Kolonialen Raad *nooit ook maar eenige oppositie* gevoerd werd, terwijl wij zeer duidelijk gewezen hadden op iets wat op oppositie begon te gelijken, maar wat zoo al oppositie, toch zeker geen oppositie tegen het beleid van den Gouverneur mag genoemd worden.

Die ééne uiting van een begin van oppositie hebben wij in ons hoofdartikel van 6 Januari wel degelijk aangehaald, als *het eenige feit*, maar wij kwamen op tegen de bewering, dat deze oppositie algemeen zou wezen in Raad en pers en nog veel minder mocht door *eenige leden* van de Tweede Kamer worden verklaard, dat deze oppositie zich krachtig doet hooren.

Bij de bespreking der publieke behandeling van het Ontwerp, waarbij dit begin van oppositie tot uiting kwam, in ons nummer van 8 Juli 1911, hebben wij wel de redevoeringen van de liberale leden besproken, maar slechts EENE van de drie werd een „oorlogsverklaring genoemd" etc. En naar aanleiding van deze ééne redevoering zeiden wij op het slot: „dat het voor niemand meer een geheim zal zijn, dat de gevoelens die hedenavond tot uiting kwamen, voldoende bevestiging geven der loopende geruchten, dat ditmaal *de godsdienst als motief* wordt aangegrepen voor een campagne van oppositie tegen het tegenwoordig Bestuur".

Immers, slechts ÉÉN der Leden heeft den godsdienst ter sprake gebracht. En tegen dat eenen Lid rekenden wij ons verplicht te protesteeren, omdat het allen schijn had, alsof ditmaal de godsdienst als motief werd aangegrepen om een campagne te openen en een oppositie te beginnen tegen den Katholieken Gouverneur.

Gelukkig, is het bij dit begin van campagne gebleven, en liep de oppositie, door één der liberale woordvoerders aangekondigd, spoedig dood. Ook hier schijnt een „afschuwelijk misverstand" in het spel te zijn geweest en schijnt men later tot beter inzicht gekomen. Wat wij van ganscher harte hopen en waarover wij ons zouden verblijden.

Maar waar is nu de tegenspraak tusschen ons artikel van 8 Juli en van 6 Januari? In beide stukken hebben wij een en hetzelfde feit gereleveerd: het begin van een voorbijgaande oppositie, waarvan in Januari 1912 niet het geringste spoor meer te ontdekken viel.

Aan *Veritas* saluut!

Met zeer veel genoegen geven wij aan de volgende *Correspondentie uit Curaçao*, voorkomende in de Mail-editie van *Het Vaderland* van 9 Februari, een eereplaats in ons blad.

„Voor dit eiland was het nu afgeloopen jaar niet allergunstigst. Voor de armere bevolking is het eerder gunstig dan ongunstig te noemen. De maisoogst in de eerste maanden van het jaar was middelmatig; de verkoop van stroohoeden, aan welken nijverheidstak de meeste vrouwen en meisjes zich wijden, was vrij levendig, en wijl er in de Vereenigde Staten en eenige Europeesche landen een nog al goede vraag naar het artikel was, konden de vlechtsters onafgebroken bezig worden gehouden; voor de geheele hoeveelheid, die zij leveren konden, vonden zij koopers. De handel over het algemeen behield zijn kwijnenden toestand van de laatste jaren, maar was eenigszins beter dan ten tijde door het Gouvernement van Venezuela onder President Castro aan denzelven allerhande moeilijkheden werden in den weg gelegd. De koloniale scheepvaart was nog al levendig, daar zij onder het tegenwoordig bestuur der naburige republiek geen tegenwerking te vreezen had.

Voor de plantage-eigenaars was het jaar zeer slecht. Door het uitsterven van een zeer groot getal dividiviboomen, was de opbrengst, die uit dit product getrokken wordt uiterst gering; de afzet van zout bleef tot enkele ladingen beperkt; de groote droogte, die van af Februari geheerscht had, was uiterst nadeelig voor het vee; zoodat, op enkele uitzonderingen na, de eigenaars van de groote plantages in een uiterst droevigen toestand, wat hunne financieele positie betreft, verkeeren. Zij hebben zich herhaaldelijk tot de regeering van het moederland gewend, om hen tegemoet te komen. Een commissie door den vorigen Gouverneur benoemd om over den toestand van den grooten landbouw rapport uit te brengen, heeft op de wenschelijkheid gewezen dat van de zijde van het Moederland zekere maatregelen worden genomen om de plantage-eigenaars eenigermate uit hun benarden toestand te redden.

Naar wij vernemen hebben onlangs eenige dier plantage-eigenaars zich telegraphisch tot de regeering in het Moederland gewend, met het dringend verzoek dat aan hunne requesten, schriftelijk ingediend, de aandacht der regeering gewijd wordt.

Onze haven is door enkele vreemde oorlogsbodems in het afgeloopen jaar bezocht. Zij is nog opgenomen in de vaarplannen van verscheidene stoomvaartmaatschappijen en men verwacht dat met de opening van het Panama-Kanaal, Curaçao door nog meerdere stoomschepen bezocht zal worden. Doch om dit doel te bereiken is het bepaald noodig dat reeds nu een aanvang wordt gemaakt met de verbreeding van den havenmond. Men was hier onder den indruk dat de werkzaamheden nog vóór het einde van 1911 aangevangen zouden worden, doch er schijnt in Nederland ten deze niet met den vereischten spoed gewerkt te worden.

In het voorloopig verslag betreffende de wetsontwerpen tot verhooging van de koloniale begrooting voor 1911 wordt de noodzakelijkheid van de verbreeding van den havenmond aangetoond.

In het afgeloopen jaar is een groote Amerikaansche toeristenboot, de New-York, onze haven tweemaal binnengeloopen, doch hebben wij andere toeristenbooten onze haven zien overslaan en direct van de havens van Venezuela naar Colon koers zien zetten. Dit om reden dat men een zekere vrees koesterde voor onze haven, welker ingang te nauw is voor groote stoomschepen.

De plannen van het Consortium LEEZER–EVERTS, waarvan in gemeld verslag gewaagd wordt, zijn door den Minister niet aannemelijk bevonden. En dit te recht. De plannen zijn in de eerste plaats op een buitengewoon groote en grootsche schaal ontworpen; de verplaatsing van de handelskaden naar het Schottegat is aan zoovele bezwaren onderhevig, dat die uiterst nadeelig zullen blijken zoo zij tot uitvoering mochten worden gebracht; de bijdrage voor een niet korte reeks van jaren is zoo groot, dat met een veel mindere som de werkelijk noodige verbetering van onze haven verricht kan worden.

Wat werkelijk noodig, ja onmisbaar is, is de verbreeding van den havenmond. Daarmede kan volstaan worden, althans voor de naaste toekomst. Aan bergplaatsen, aan werven heeft men hier geen gebrek.

Men dient, door de verbreeding van den havenmond en de uitdieping van het vaarwater, de haven nog veiliger te maken voor groote stoomschepen. Deze maatregelen, eenmaal uitgevoerd, zullen de vrees doen wijken welke door eenige reederijen omtrent de veiligheid van onze haven voor groote schepen onderhouden wordt.

Heeft het verslag over de wetsontwerpen tot verhooging der koloniale begrooting voor 1911 op dit eiland een goeden indruk gemaakt, het tegenovergestelde is het geval met het voorloopig verslag van de Tweede Kamer over de ontwerpbegrooting voor 1912.

Door eenige leden werd de aandacht gevestigd op de oppositie die de tegenwoordige Gouverneur ondervindt van de zijde van den Kolonialen Raad zoowel als van de pers alhier.

Dit is geheel en al uit de lucht gegrepen. En niet minder ongegrond zijn de andere aanvallen van die eenige leden tegen den Gouverneur.

Het zou dan ook wel te onderzoeken zijn van wie die eenige leden hunne verkeerde inlichtingen hebben ontvangen.

Wij zijn geenszins gewoon ons als verdedigers van de Gouverneurs op te werpen. Maar ditmaal meenen wij dat de beschuldigingen den tegenwoordigen Gouverneur naar het hoofd geslingerd te eenenmale onverantwoordelijk zijn, wijl zij niet in het minst op waarheid steunen, en heb-

Feuilleton.

HET ROOVERWEZEN OP JAVA.

In „Intervieuws met bestuurders van onze Oost", voorkomende in het „Hbld." verhaalt een adsistent-resident een en ander over het welig op Java tierende rooverwezen. Het volk op Java is in den regel zóó bang, dat een bekende rooverhoofdman uren in den omtrek gevreesd wordt: niemand zal hem verraden. Want men moet de rampokkers (roovers) niet wetenschappelijk als beroeps- of als gelegenheidsmidsdagers .... het zijn dikwijls gezeten lui, groote landbouwers. Precies zooals in Italië, of zooals in ons land, in Limburg, vroeger de „Bokkenrijders".

Om dit beter te doen begrijpen, vertelt de ambtenaar de „Patima" zaak.

Patima was een oude Javaansche vrouw en een vertrouwelinge van menige rijke Chineesche en menige Europeesche dame. Als zoo'n dame geld noodig had, b.v. vooral wanneer ze bij het spel verloren had (de nonnahtjes, de in Indië geboren Europeesche vrouwen, spelen veel) dan werd Patima geroepen; die kwam dan liefst 's avonds, in haar dogkarretje, en mevrouw gaf haar broches en colliers, om voor haar te verkoopen of te beleenen. Wat Patima meer maakte dan een zeker bedrag, was haar winst. Dat ging allemaal op goed vertrouwen: Patima nam de juweelen mee, bewaarde ze in haar huisje (dessa Koelon), een van de buitenkampongs van Batavia en bracht later het geld, en meneer, die misschien een deftig ambtenaar was, hoorde er nooit van.

„Ik zit dan 's morgens heel vroeg in mijn voorgalerij, daar hoor ik in de verte heel flauwtjes het signaal: „moord!" en dat kwam van dessa tot dessa, telkens wat luider, dichter bij."

—„Dat is hun signaaldienst, op Java, niet waar?"

—„Ja, elke dessa en elke wijk in de stad heeft zoo'n blok, en ze hebben bepaalde signalen voor brand, diefstal, moord enz. Nu, ik was toen nog niet lang ambtenaar van politie en nog vol heilig vuur; ik liet mijn paard zadelen en reed er heen. Het was nog half donker over die dessawegen; in den regenmoesson een heel zware reis; tweemaal zat ik tot m'n heupen in 't water.

„Nu, het oude vrouwtje lag met een van angst heelemaal verwrongen gezicht en met verbrijzelden schedel. Haar baboe hadden ze ook vermoord; haar koetsier ademde echter nog flauwtjes; die werd naar 't hospitaal vervoerd. De buren werden voor me gebracht; ze beefden als een riet. Neen, ze hadden niets gezien en niets gehoord, niemand had iets gemerkt, niemand kon iets zeggen. „Tida lau" (ik weet niet) lag, evenals altijd, op alle Javaansche lippen bestorven.

't Bleek ook, dat ze pas 'n uur of twee na den overval op 't blok geslagen hadden, ze durfden niet eerder; dat zouden de rampokkers onbeleefd gevonden hebben"

„En wat zegt u er van? vroeg ik den schout, die er ook al was. „Die, een flinke vent, oud sergeant, en die al lang in zijn afdeeling werkte, kookte inwendig. „Het is het werk van Oessir," antwoordde hij, „dat weten ze allemaal......"

„Dan dadelijk naar Oessir", besliste ik.

„Dat was nog twee uur rijden op een particulier land...... daar hebt u het weer......"

„Vriend Oessir sliep.

„Hij hield zich niet slapend, ik geloof zeker, dat de kerel werkelijk sliep, en wakker werd toen we hem gingen fouilleeren; we doorzochten zijn geheele huis...... we vonden niets. Ik nam den kerel met belangstelling op: 't was een lange vent, hij had niet den breeden neus van den inlander en hij was ook vrij licht van kleur. Van vaderszijde moet hij zeker afstammen van een of anderen Nederlandschen soldaat...... Hij van zijn kant keek ons brutaal-spottend aan, wel wetend, dat we niets zouden vinden.

„Nu, de zaak kwam bij den djaksa in behandeling en bleef „koerang trang" (niet helder), zooals al die zaken. Van de juweelen kwam niets terecht. Wel hield de politie het oog op al wat in de pandhuizen werd opgenomen; wel hoorden we, dat de vier vrouwen en de bijvrouwen van Oessir juweelen droegen, die zeker eenmaal dames te Batavia gesierd hadden, maar onze vrienden de rampokkers telden ook een goudsmid in hun gelederen; die had de sieraden netjes uitgebroken en anders gezet. Oessir bleef een gezeten landbouwer, algemeen ontzien in zijn dessa. Nu, we vonden veel te weinig gegevens om tot een wettig bewijs te komen. Als je dat niet kunt leveren, heb je nog niets...... Dat hebben we dikwijls ondervonden. We hadden eens een heele bende te pakken, maar...... de rechtbank sprak ze vrij. De vloek van het recht in Indië is, de rechtswetenschap. Ze zweert bij juridisch bewijs. En ofschoon toen ieder wist, dat de gevangenen schuldig waren, het juridisch bewijs was er niet.

ben wij dan ook met voldoening gezien, dat de meeste locale bladen met verontwaardiging kennis hebben genomen van gemeld verslag, waarin deze Gouverneur op zulke harde wijze, onverdiend is aangevallen.

De heer Mr. NUIJENS, die hier ruim 20 jaren de hoogste betrekkingen heeft vervuld, wordt algemeen geacht, en niemand, die hem kent en van zijne handelingen kennis draagt, zal kunnen instemmen met de verwijten hem door die eenige leden gedaan.

De schoolcommissie, die over al de voorstellen, betrekking hebbende op het onderwijs, geraadpleegd wordt, heeft zich tot de rapporteurs van de Tweede Kamer gewend, en verklaard dat het verwijt den Gouverneur aangedaan, te eenenmale ongegrond is.

En voorzeker niet minder ongegrond, ja even valsch, zijn de andere klachten, waarvan in dat verslag melding wordt gemaakt.

Te betreuren is het dat men in een officieel stuk den vertegenwoordiger in deze kolonie van Hare Majesteit op zoodanige wijze aanvalt.

Nog meer te betreuren, nu men hier, waar men op de hoogte is, de zaken naar waarheid te beoordeelen, de overtuiging heeft, dat al die klachten, eigenlijk beschuldigingen, in allen deele ongegrond zijn.

Met de benoeming van den heer NUYENS tot Gouverneur was de geheele bevolking hoogst ingenomen; lange jaren had hij hier doorgebracht en kende de toestanden en de personen.

En gedurende zijn ruim tweejarig bestuur heeft men over het algemeen geen motief om een andere meening te zijn toegedaan. Daarom is het dat gemeld voorloopig verslag hier niet anders dan een slechten, een droevigen indruk heeft gemaakt.

UW CORRESPONDENT.

Nederland en het Panamakanaal.

Het weekblad „De Weereld", volgens *La Gazette de Hollande* was het *Oaze West*, herinnert aan het reeds in uitvoering zijnde voornemen van Denemarken, om met het oog op de aanstaande opening van het Panamakanaal grootsch opgevatte haveninrichtingen te maken op Sint Thomas, het voornaamste der drie aan Denemarken toebehoorende eilanden van de Kleine Antillen.

De schrijver vindt, dat Nederland, dat veel grooter belangen in West-Indië heeft, in dezen weer zeer laksch is.

In 1910 heeft de Regeering een plan ingediend tot verbetering van de Sint Annabaai op Curaçao en in het rapport van de heeren Kraus en J. W. Welcker werd dit, zelfs afgezien van het Panamakanaal, urgent geacht.

Thans, 1912, is de zaak nog steeds „in onderzoek"; de Regeering heeft opnieuw een advies gevraagd, ditmaal van de Handelscommissie. Als straks het Panamakanaal wordt geopend zal — zoo vreest de schrijver — bij ons de verbetering van de haven van Curaçao nog steeds „in onderzoek" zijn.

Hij zet dan uiteen, welke belangen hier op het spel staan. Curaçao is veel dichter bij den mond van het Panamakanaal gelegen dan het Deensche St. Thomas of het Britsche Trinidad. De kust van Venezuela, telkens door stormen geteisterd en ook om andere redenen onveilig, kan ten opzichte der vaart door het Panamakanaal geen rol spelen. Het Nederlandsche Curaçao is de, door de natuur aangewezen, plaats voor het kolenstation, waaraan deze vaart behoefte zal hebben. Maar ook in ander opzicht is de opening van het Panamakanaal, niet slechts voor Curaçao, doch voor onze geheele West, een zaak van zooveel belang. Het kanaal verbindt Nederland en zijn twee koloniën, Oost- en West-Indië, met elkander in één rechte lijn! Zonder de keerkringen te verlaten, zullen Javaansche werkkrachten — tevens ter ontlasting van Java's overbevolking — aan Suriname kunnen worden toegevoerd, waardoor aan de groote behoefte van onze West zal worden voldaan. Buitendien kan deze verandering, welke Nederlandsch West-Indië plotseling een trait d'union doet worden tusschen Nederland en onzen productieven Oost-Indischen archipel, niet anders dan in hooge mate ten goede komen aan de verdere ontwikkeling van Nederland en zijn koloniën. Onze, sinds een halve eeuw wegkwijnende, West kan, door een zeer gunstig toeval, er weer geheel en al bovenop komen! Mits men die kolonie op deze nieuwe toekomst voorbereidt en africht!

Maar wij laten ons, voor de zooveelste maal, het te behalen voordeel afsnoepen, door onze lakschheid. Trinidad richt zich in, St. Thomas eveneens. Curaçao blijft Curaçao. Engeland en Denemarken hebben hun oogen open. Nederland slaapt. Nederland heeft eenmaal den sleutel tot het Verre Oosten in handen gehad: Singapore. Nederland heeft Singapore verloren. Nederland heeft thans een der sleutels tot de vaart op de nieuwe wereldzee, den reusachtigen, zich met honderden groote stoomers bevolkenden Stillen Oceaan in handen.

Ook dien sleutel geeft Nederland zich uit handen.

Hoe staat 't met de verbreeding van onze Haven?

Voorop sta het blijde bericht, dat de beide ontwerpen, waardoor gelden worden aangevraagd ter verbreeding en uitdieping van den mond der haven en tot aanschaffing van een zandzuiger, door de Tweede Kamer reeds toegestemd, nu ook op 6 Februari zijn goedgekeurd door de Eerste Kamer.

De werkzaamheden kunnen dus beginnen, de gelden daartoe noodig zijn toegestaan.

Waarom begint men dan nog niet?

Omdat de Minister van Koloniën nog moeilijkheden heeft. Men leze de *Handelingen*:

XV. verhooging van de koloniale huishoudelijke begrooting van Curaçao voor het dienstjaar 1911;

verhooging van het XIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1911 (74).

De beraadslaging wordt geopend.

De heer **de Waal Malefijt**, Minister van Koloniën: Mijnheer de Voorzitter! In het Eindverslag dat door deze Kamer is uitgebracht, zijn enkele vragen gesteld, die ik kort wensch te beantwoorden.

In de eerste plaats is er in de afdeelingen opgemerkt dat het zeer wenschelijk was om te zorgen dat Curaçao een goede haven zou hebben, voordat het Panamakanaal zal worden geopend. De Regeering is overtuigd van de wenschelijkheid om te zorgen dat de aan te brengen verbeteringen gereed zijn vóór dat het Panamakanaal zal worden geopend. Uitdrukkelijk is dan ook aan de Commissie voor de Handelspolitiek verzocht om haar advies zooveel mogelijk te bespoedigen en de Regeering meent goeden grond te hebben voor de verwachting dat het advies haar spoedig zal bereiken.

Wat aangaat de vraag, die verder is gedaan, of het niet wenschelijk zou zijn om alvast een vluchthaven in Curaçao aan te leggen, opdat de schepen bij noodweer daar hun toevlucht zouden kunnen vinden, en die dan later als het noodig mocht blijken, uitgebreid zou kunnen worden tot een gewone haven, terwijl dan al vast de reputatie der haven zou worden verhoogd, moge het volgende dienen.

Als het wetsontwerp, dat nu bij deze Kamer aanhangig is, mocht worden aangenomen, zal er een aanzienlijke verbetering in de haven van Curaçao plaats grijpen. Dan zal de toegang tot het Schottegat, dat een volkomen veilige ligplaats aanbiedt, ook voor groote schepen aanmerkelijke worden verbeterd, zoodat er dan voor aanleg van een vluchthaven absoluut geen aanleiding meer is.

Verder is ter sprake gebracht de aanschaffing van een zandzuiger. Sommige leden meenden dat de voorgestelde zandzuiger niet het werktuig was, dat noodig zou blijken te zijn voor de uitdieping van de haven, en de vraag werd gesteld of de commissie, aan wie de Regeering om advies heeft gevraagd, in haar advies wel met de aanschaffing van een zandzuiger had rekening gehouden.

Het is waar, dat de commissie wier advies over de voorgestelde havenverbetering is ingewonnen, in dit advies zwijgt over een aan te schaffen zandzuiger; maar dit behoeft niet te bevreemden, aangezien er goede reden bestaat de aanschaffing van den zandzuiger niet te beschouwen als een onderdeel van het hier voorgestelde werk. Immers, ook op zich zelf zal de aanschaffing van zulk een zandzuiger noodig zijn, aangezien zich aan den ingang van de haven, die den toegang vormt tot het Schottegat, aan de oostzijde, voortdurend zandophoopingen vormen en de baggermachine, waarover de kolonie nu beschikt, van zoodanige constructie is, dat zij slechts enkele dagen in het jaar, namelijk bij volkomen kalm weer, kan worden gebruikt en geen dienst kan doen, zoodra de zee eenigszins onstuimig wordt.

Wil men de zekerheid hebben, dat de aan te brengen havenverbetering blijvend zal zijn, dan zal men zich in elk geval een werktuig moeten aanschaffen, dat ook bij onstuimig weer zal kunnen dienst doen. Het is dus niet juist, de kosten van aanschaffing van dezen zandzuiger bij de anders kosten van de havenverbetering op te tellen.

Echter heb ik in verband met hetgeen dienaangaande in het Eindverslag werd opgemerkt, den gouverneur van Curaçao nog eens de vraag voorgelegd, of inderdaad de nu voorgestelde zandzuiger het geschikte werktuig moet worden geacht om de verbrijzelde rotsdeelen uit de haven weg te nemen en zoo niet of dan de aanwezige werktuigen daartoe voldoende zijn. Mocht dit niet het geval zijn, dan zal alsnog daarin kunnen worden voorzien.

Wat eindelijk betreft de laatste vraag in het Eindverslag gedaan, namelijk of het niet noodig zou zijn het technisch personeel op Curaçao te versterken met een bekwamen uitvoerder, werkbaas of opzichter, kan ik antwoorden, dat op verzoek van den gouverneur van Curaçao den Minister van Oorlog is verzocht, de detacheering naar Curaçao te willen bevorderen van 1 gegradueerde en 5 geniesoldaten, die met het werken met springmiddelen vertrouwd zijn. Zij zullen dan diensten kunnen bewijzen bij de opruiming van de hinderlijke koraalrotsen."

De beraadslaging wordt gesloten; de beide wetsontwerpen worden achtereenvolgens zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

In de nieuwe Begrooting voor het dienstjaar 1913 zegt de Gouverneur:

Art. 39. De havenverbetering zal waarschijnlijk in 1912 niet zijn voltooid en dus in 1913 moet worden voortgezet.

Bij de onbekendheid met het tijdstip waarover hier over den zandzuiger zal kunnen worden beschikt, is het niet mogelijk met eenige zekerheid vast te stellen welk bedrag in ieder der genoemde jaren verwerkt zal kunnen worden.

Bovendien is men hier algemeen tot de overtuiging gekomen, dat een verbreeding van den havenmond tot op 65 Meter bepaald onvoldoende moet heeten.

Nog onlangs gaven de kamer van koophandel en de hier gevestigde subconference van de W.I. Atlantic steamship companies het Bestuur te kennen, dat zij het bepaald noodzakelijk achtten, dat de havenmond werd verbreed tot op minstens 80 Meter.

En inderdaad; wil Curaçao met de andere havens in West-Indië kunnen concurreeren dan moeten groote stoomschepen er gemakkelijk en veilig binnen kunnen loopen.

Bij eene breedte van den havenmond van 65 meter zal dit — vooral ook met het oog op den sterken stroom, die er zeer dikwijls buiten de haven loopt en het binnenkomen bemoeilijkt — nog lang niet voldoende het geval zijn.

Vele van de groote touristen-booten en van de Amerikaansche oorlogsschepen, die meermalen in den omtrek komen, en, tot groot geldelijk nadeel van de plaats, Curaçao nu niet aandoen, omdat de haven te nauw is, zullen ook bij eene breedte van 65 meter nog de risico niet willen loopen, die er aan verbonden blijft.

Dit kan ook gelden voor de steeds grooter wordende booten van vaste stoomvaartlijnen, die Curaçao in haar vaarplan hebben of zouden willen opnemen.

Afgezien dus zelfs van den invloed die de opening van het Panamakanaal op ons scheepvaartverkeer zal kunnen hebben, moet een grootere verbreeding van den havenmond noodzakelijk worden geacht.

Zoo het voorstel om den havenmond tot op 80 M. breedte en 10 M. diepte te brengen door de Regeering wordt overgenomen, dan zal daarvoor noodig zijn een som van ongeveer fl 242.000."—

Resumeerende komen we tot de slotsom, dat de Hooge Regeering in het Moederland al vast heeft goedgekeurd, dat onze haven wordt verbeterd, en op 65 M. breedte gebracht zal worden. 1 gegradueerde en 5 genie—soldaten zullen uitkomen voor de werkzaamheden met springgelatine. Deze springmiddelen moeten echter eerst nog hier in de Kolonie ontvangen worden. Op 1 Maart ll. zijn uit Amsterdam 25 man suppletie voor ons Garnizoen vertrokken. Het is te hopen, dat de geniesoldaten nu ook mede komen en de springmiddelen meebrengen. In April a. s. zou dan met de werkzaamheden begonnen kunnen worden. De tegenwoordige grijp-baggermachine zal uitstekend dienst kunnen doen voor het wegruimen der losgesprongen rotsblokken, de zandzuiger vindt dan later een schoon veld om zijn werk te beginnen. Wanneer zal echter die zuiger komen? De Gouverneur zegt, het nog niet te weten.

Maar zou het dan zoo dwaas zijn het advies van dien officier van de *Utrecht* geinterviewd door *Het Handelsblad* op te volgen en een zandzuiger in Amerika te huren? De zuiger, dien wij zelf aan schaffen komt immers later toch van pas. En dan behoeven we niet langer te wachten om een begin te maken.

De rest volgt dan van zelf.

Voor alles, men beginne, en beginne zoo spoedig mogelijk!

RAPPORT

VERVOLG.

Toen bewindhebberen hun bevel bij brief van de Kamer van Amsterdam dd. 16 Mei 1702 herhaalden, om niet te beschikken over de gronden der Compagnie, hadden de directeurs reeds verscheidene perceelen verkocht en oefenden particulieren daarop uit hun rechtmatig door aankoop verkregen recht.

Hetzij dat bewindhebberen geen kennis droegen van de vervreemdingen — de geschiedenis vertelt niet altijd veel goeds van verscheidene directeuren — hetzij, dat bewindhebberen enkel de aanmatiging wilden beperken van hen, die zonder verkregen weiderecht gebruik maakten van de gronden der Compagnie, zij moesten zich eindelijk neerleggen bij hetgeen op het eiland reeds een voldongen feit was. De veestapel der Compagnie was reeds in 1700 ingekrompen tot 1572 hoornbeesten, 4626 schapen en 4586 geiten en kon niet meer worden uitgebreid.

„Gouverneur en Raden", lezen wij uit het aangehaalde werk „achten het dan ook gants ondoenlyk de geusurpeerde gronden weer aan de Compagnie terug te geven en bij zoo afdoend advies legden bewindhebberen zich eindelijk neer." In 1714 werd eene belasting ingevoerd die de Compagnie voor het gemis der gronden moest vergoeden.

Ook na 1715 werd met den verkoop van plantages en het verleenen van weiderecht doorgegaan en toen later de Compagnie geen voordeelen meer had van het eiland, trachtte zij nogmaals terug te komen op het weiden van vee op de weidegronden en wel in het jaar 1764 in hunne instructie aan den directeur Rodier.

„En alzoo bevonden wordt, dat des Compagnie's vee op Curaçao, sedert eenigen tijd aanmerkelijk is verminderd, en dat het vee van de particulieren aldaar in getal considerabel grooter is, waardoor het voedsel van des Compagnie's vee op de Savanen, alwaar alle dezelven zonder onderscheid weiden, wordt benomen; dat derhalven het vee van de particulieren weidende op de voornoemde Savane, zal moeten worden bepaald en gereguleerd, gelijk hetzelve mits desen bepaald en gereguleerd wordt, naar de proportie van ieders gegoedheid; en namelijk dat de hoogste gegoede niet meer zal vermogen te hebben dan een getal van drie honderd zestig stuks klein vee en vijftig stuks groot vee, de paarden daar onder gerekend, de mindere gegoede naar avenant; en dat hij in dezen zal moeten handelen in alle candeur en oprechtigheid, zonder aanzien van personen, en zulks met de meeste egaliteit als doenlijk zal zijn", aldus luidde de opdracht van bewindhebberen.

Doch toen zij deze instructie neerschreven waren er 49 jaren verloopen sedert dat de usurpatie van gronden was geregeld en de plantages belasting betaalden naar eene waarde, waarin naar waarschijnlijkheid ook het weiderecht begrepen was, dat trouwens door ambtenaren van de Compagnie was verleend en waarvoor door koopers van plantages betaald was, hetwelk dus billijkheidshalve door de Compagnie moest worden geëerbiedigd.

Te betwijfelen is het dan ook of Rodier er ooit in geslaagd is gevolg te geven aan dit bevel van de Compagnie en of de eigenaren der plantages, wier privilege, om een onbepaald aantal vee te laten weiden op de savanen, reeds vast stond, dit recht zoo maar lieten verkorten. Het tegendeel is wel aan te nemen, want Rodier zelf verleende later weiderecht voor onbepaald aantal vee en verkocht plantages der Compagnie met weiderecht voor onbepaald aantal vee. Hieruit leidt de Comissie af, dat hij de Compagnie had kunnen overtuigen dat hare instructie niet kon worden nagekomen. Na 1764 werden onder Rodier alleen niet minder dan 14 plantages verkocht met weiderecht voor onbepaald aantal vee, terwijl hij slechts in een geval, in 1772, bij den verkoop der plantage Eendragt dat recht beperkte tot 25 schapen. In 1761 verleende Rodier weiderecht aan Plantage Vredenberg met bijbepaling, dat het tot wederopzeggens toe zou wezen. Ook Rodiers opvolgers verkochten plantages met weiderecht, dat wat het aantal vee betreft onbepaald was. Voor zooverre der Commissie bekend is, is tot bij het opmaken van den hierbijgevoegden legger geen andere weideprivilegie tot wederopzeggens toe verleend.

Toen dan ook in 1791 de West-Indische Compagnie werd ontbonden en de eilanden aan den Staat overgingen, was reeds een zeer groot deel van het eiland Curaçao de eigendom van particulieren, terwijl de plantages het recht hadden verkregen om haar vee te laten weiden op vele der braakliggende gronden.

Komisch genoeg, alleen de man, die bekend had en „den boel verraaien" werd gestraft. Zoo gaat 't altijd; zoo is ook een ander bekende rooverbende weer vrijgesproken. Alsof men onder dat bange volk op Java ooit een wettig bewijs tegen roovers zou krijgen, wat men zelfs in Italië niet tegen de Camorra krijgt! Je doet als politieman 't best, de bekende roovers zoo nu en dan een poosje preventief op te sluiten...... want zoo lang ze in de doos zitten wordt er niet gerampokt. Is dat niet een sterker bewijs dan het juridische?

„Nu, hier vonden we ook weinig.

„De controleur van politie en de schout bleven over 't geval piekeren. Toen de koetsier, die lang in het hospitaal zwaar ziek gelegen had, weer zoowat kon praten, namen ze hem geduldig in 't verhoor. Maar die man had ook niets gezien. Hij vertelde alleen, dat de hoofdman der roovers zelf alle kasten had geopend, en dat bij dat kistje waar de kostbaarste stukken in zaten, met een dolk had opengebroken; een mooie dolk, in scheede, welken hij droeg.

„Nu hadden we dat kistje in beslag genomen; 't was 'n goedkoop ijzeren spulletje...... de berging van Patima was heel primitief geweest, zooals alle berging in de dessa..... we bekeken 't nog eens, en toen zagen we, dat 't van binnen zwaar gemenied was, en dat men op die nog al weeke roode verflaag duidelijk kon zien, waar de dolk was aangezet. Hadden we er eerder aan gedacht, mogelijk waren aan 's heeren Oessir's dolk nog sporen van menie gevonden.

„Schout H., van wien ik u ook sprak, bemoeide zich ook met 't geval, al lag 't buiten zijn ressort. Die rampokpartijen telkens waren natuurlijk de eer van ieder rechtgeaard politieman te na. Maar schout H. stond dichter bij de Javaansche ziel dan wij. Voor 't huisje van Patima, moet u weten, staat een groote waringinboom en u weet, dat de inlander aan den geest van zoo'n boom groote macht toeschrijft... Schout H. zeide ernstig tegen ieder Javaan, die het hooren wilde, dat de geest van den boom zeer vertoornd op Oessir was, omdat die hem geen offers had gebracht. Toen begonnen er steenen te vallen, 's avonds, in de voorgalerij van Oessir....."

Schout H. moet als jongen een virtuoos geweest zijn in 't schieten met de katapul...... U weet toch, dat de geest van den waringin zich altijd op die manier begint te wreken......Die steenen vallen zonder dat met eenige mogelijkheid te zien is, waar ze vandaan komen.

„Nu zonder twijfel...... dat geef ik u nu in ernst op een briefje, is Oessir onder den indruk van dat steenen gooien gekomen. Maar hij liet 't niet merken.

„Daar hooren we, dat onze vriend op een avond bij het hoofd van de dessa Koelon, waar de rampokpartij was geweest, zou komen dansen.

„Ja, zoo brutaal waren de heeren. De dochter van 't hoofd trouwde, en er was feest en tandakpartij. 's Avonds komt plechtig Oessir met een heel gevolg, rijk getooid met juweelen, en ieder behandelde hem als den voornaamsten gast.

„Maar toen 't feest op zijn hoogst was en de „tandak-jonkvrouw" plechtig Oessir haar slendang aanbood, stapte schout H. met een aantal uitgezochte oppassers binnen en de heele rooverbende werd gearresteerd. H. nam hem zijn dolk af, scheurde de scheede ervan stuk en vergeleek de roode vlekjes daarbinnen die hij zag, of beweerde te zien, met de menie in het geldkistje van Patima. Toen zei hij luid:

„De geest van den waringinboom is mij in den droom verschenen. „Zoek binnen in de dolkscheede van Oessir bin Said," heeft hij tot mij gezegd, „en ge zult er de roode verf in zien van het geldkistje der gedoode vrouw. Zijn dolk heeft hij wel schoongewasschen, maar de scheede van binnen niet."

„Toen werd onze vriend vaal-bleek en viel op zijn knieën. Er was een geweldige consternatie...... de heele bende werd in de boeien geslagen, en ze hebben allemaal bekend. Er waren nog heel wat meer rampokpartijen geweest dan 't bestuur wist......

Een tweede Sherlock Holmes, die schout H......"

Te meer omdat er binnen in de scheede van den dolk heelemaal geen menie te zien was!...... maar de boeven waren totaal overbluft, dat de geest van den waringin hen verraden had; Oessir zag die roode menievlekjes door suggestie.

„Maar — merkwaardig, zoo groot bleef het ontzag van het volk voor dien kerel, dat de cipier in de gevangenis altijd een kleine kniebuiging maakte als hij voorbij de cel kwam...... Men kon nooit weten. De Hollansche rechters zijn zoo dom, ze konden hem best weer vrijspreken.

„Wat intusschen ditmaal niet gebeurd is" besloot met een genoeglijken lach de adsistent-resident dit verhaal.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke berichten.

De Hoogeerw. Pater FR. ANTONINUS TER MAAT, Vicaris Provinciaal in de Missie van Curaçao, zal met de *Caracas* Woensdag of Donderdag a.s. naar Puerto-Rico vertrekken en vandaar met de *Legaspi* via Spanje naar Nederland. Z.H.E.W. is tot afgevaardigde gekozen om de Paters van Curaçao te vertegenwoordigen bij het Algemeen Kapittel der E.E.PP. Dominikanen in Nederland.

De vele vrienden van Pater TER MAAT zullen Z.H.E.W. slechts noode zien vertrekken. Pater Vicaris heeft zich in de ± 8 jaar, welke hij op Curaçao doorbracht, de algemeene sympathie weten te verdienen, ook bij de niet-Katholieken.

Wij wenschen Z.H.E.W. een voorspoedige en genoegelijke reis en hopen hem binnen het jaar weder in de Kolonie terug te zien.

***

Z. D. H. P. A. BRIOSCHI, Aartsbisschop van Cartagena, is 1 Maart uit Genua vertrokken en hoopt 21 Maart hier te arriveeren, om dan zijn reis verder door te zetten naar zijn residentie, daar de regeering van Colombia aan Z. D. H. het verblijf in zijn eigen diocees weder heeft toegestaan.

De Begrooting

van 1912 werd in de vergadering van 8 Februari ll. zonder beraadslaging noch stemming door de Eerste Kamer goedgekeurd.

De nieuwe Begrooting

voor het dienstjaar 1913 is verleden week door den Gouverneur bij den Kolonialen Raad ingediend.

Het lijvig Ontwerp maakt op ons een uitstekenden indruk.

Niet tevreden met de verbreeding van den mond onzer haven op 65 M. stelt de Gouverneur voor de breedte op 80 M. en de diepte op 10 M. te brengen.

Voor de uitbreiding van de hoedenindustrie in de Kolonie en de katoencultuur op St. Eustatius worden gelden aangevraagd.

Evenzeens om de positie van subalterne ambtenaren te verbeteren.

Op de bizondere belangen van ieder eiland werd gelet. Zoo zullen de aloë-velden op Aruba worden verbeterd en de steiger op St. Eustatius verlengd.

Visscherij en Landbouw, voor zooveel mogelijk in onze Kolonie, zullen worden bevorderd.

„Als een verblijdend teeken voor de toekomst mag gewezen worden op het feit, dat de doorvoerhandel op Curaçao meer en meer toeneemt."

„Wanneer men de buitengewone uitgaven niet medereken en op het accres der middelen let, dan bestaat er, volgens den Gouverneur, geen reden voor bezorgdheid over de toekomst."

Wij hebben ons de moeite gegeven de ramingen der inkomsten en uitgaven over de laatste 10 jaren, eens met elkander te vergelijken en dan zien wij naast de noodzakelijke stijging in uitgaven ook een geregelde en vaste toename van inkomsten.

De inkomsten waren geraamd:

Voor 1904 op f 491.120,46
Voor 1913 „ f 700.552

In 10 jaar tijds zijn de inkomsten derhalve ruim 200.000 Gld. toegenomen.

Verhooging van uitgaven moet ons niet verontrusten, als die uitgaven slechts noodzakelijk blijken en dienen om de Kolonie, vooruit te helpen. Zonder uitgaven ook geen winst.

Voor 1913 zijn de uitgaven geraamd op f 1.047.960, en de bijdrage uit 's Rijks schatkist op f 327.408.

Hooge Gast.

Door de Regeering der Vereenigde Staten is de Secretaris van Staat, Mr. KNOX, belast met een bezoek aan de Latijnsch-Amerikaansche republieken. Volgens *El Universal* zal Mr. KNOX aan boord van de *Washington* zich het eerst naar Colon begeven en na de Istmus bezocht te hebben, met de kruiser *Maryland* de Westkust opstoomen om de hoofdsteden der 5 Republieken van Midden-Amerika te bezoeken. Daarna zal Z. Exc. verschillende steden aan de Noordkust van Zuid-Amerika aandoen tot aan Caracas en vandaar zijn route vervolgen naar Puerto-Rico, Santo Domingo, Puerto Principe en Habana.

The Sun weet mede te deelen, dat de Staats-secretaris 31 Maart van La Guaira naar Curaçao zal vertrekken om 1 April van hieruit naar San Juan te stoomen.

Tot het hooge gezelschap behooren Mr. en Mevr. KNOX, en hun zoon Mr. H. S. KNOX en Echtgenoote Mr. W. T. S. DOYLE en Mr. C. LESLIE COTTES van het Staatsdepartement.

Curaçaosche Philharmonisch Orkest.

Den 12den Januari ll. hebben zich 28 muziekliefhebbers vereenigd om een Philharmonisch Orkest samen te stellen.

Het orkest staat onder directie van den Heer R. BOSKALJON.

Zaterdag a. s. zullen zij de eerste publieke uitvoering geven tot stijving der vereenigingskast. Er moeten in het buitenland nog eenige instrumenten gekocht worden en daarvoor is natuurlijk geld noodig.

Wij verheugen ons ten zeerste over de oprichting van dit Orkest, wenschen het een lang en bloeiend leven en Zaterdagavond veel succes!

Koloniale Raad.

Woensdagavond 8 uur algemeene vergadering.

Hr Ms Zeeland

is Donderdagmiddag naar Bonaire vertrokken tot het houden van schietoefeningen. Vandaar wordt de reis voortgezet naar Puerto Rico. Einde dezer maand keert de *Zeeland* weer in onze haven terug.

Zondag ll. boden de Commandant en de Officieren van Hr Ms *Zeeland* een afternoon tea aan hunne vrienden. Ook de Gouverneur woonde de receptie bij.

De Carlota

is Woensdag met 25 man werkvolk voor een suikerplantage in Venezuela naar Maracaibo vertrokken. Dit is de eerste reis van het nieuwe schip.

Club Curacao.

De leden hebben Zaterdag het Purimfeest zeer opgewekt gevierd met een druk bezochte Sarao. Zondagmiddag richtten de leden van het Bestuur een feestje aan voor de kinderen der leden, die aardig speelgoed ontvingen.

Tragisch.

Een zieke werd dezer dagen van Bonaire hierheen vervoerd per schip, maar stierf op reis.

Garnizoen.

Niet op 16 dezer, zooals was bepaald, doch op 1 Maart zal een detachement der koloniale reserve ter sterkte van 25 korporaals en soldaten onder geleide van een onderofficier naar W.-Indië (Curaçao) vertrekken per stoomschip Oranje Nassau.

St. Thomas en Curaçao.

Uit het jaarverslag van Consul FRIIS op het eiland St. Thomas blijkt, dat de handel van St. Thomas tengevolge van de kleine oppervlakte van dit eiland, zeer beperkt is en in hoofdzaak slechts met Denemarken en de Vereenigde Staten van Amerika gedreven wordt.

Uit Nederland werd in 1910 eene geringe hoeveelheid jenever, boter, kaas en sigaren ingevoerd.

De uitvoerartikelen van St. Thomas zijn suiker en katoen. Hiervan werden in 1910 verscheept 12.000 ton suiker en 1.500 balen katoen naar Denemarken, Schotland en de Vereenigde Staten van Amerika.

Gedurende 1910 kwamen in de haven van St. Thomas binnen 446 stoom- en 2.160 zeilschepen, waarvan 71 zeilschepen onder Nederlandsche vlag.

Het grootst aantal stoomschepen is afkomstig van de Hamburg-Amerika-lijn, waarvan bijna alle schepen die op Centraal-Amerika varen, ook de haven van St. Thomas aandoen. Op dat eiland heeft deze Maatschappij dan ook een Centraal-Agent voor Centraal-Amerika.

Om een vergelijking te maken met de scheepvaart op ons eiland, volge hier de statistiek der scheepvaart voor onze haven.

In 1910 werd de haven van Curaçao bezocht door 1.588 schepen metende te zamen 2.376.651 M³. Onder dit getal behooren 319 stoombooten met een bruto-inhoud van 2.241.726 M³ en 1.269 zeilschepen met een bruto-inhoud van 135.000 M³.

De Graecia

was Zondag uitgevaren en begon weer te fluiten, terwijl zij de steven wendde, als om weer binnen te komen. Maar 't was een alarmsignaal. De loods-boot, op sleeptouw, was door wind en stroom tegen het schip geslagen en vol water. De roeiers werden opgepikt door de visschersboot *Marianita* en de loods, de Heer HENDRIK VAN DER HOEVEN, die gelukkig nog aan boord was, werd door een politieboot naar wal gebracht.

Onze gelukwenschen aan geredden en redders!

Op Hol.

De Directeur van Zaquito begaf zich Maandagmorgen naar de melaatscheninrichting, toen op de „Rooden Weg" het paard schrok van de stoomwals en het rijtuig tegen een post van 't electrisch licht aansloeg. De wagen brak en de koetsier werd van den bok geslingerd, maar had de tegenwoordigheid van geest de leidsels goed vast te houden, waar door het schichtig geworden paard spoedig tot bedaren kwam en verdere ongelukken werden voorkomen. Allen kwamen met den schrik vrij.

Uitvoer.

Gedurende het laatste kwartaal van 1911 werd van Curaçao uitgevoerd voor een waarde van f 196.768, waarvan f 147.528 alleen aan hoeden, f 17.615 aan Dividivi, f 7.570 aan Phosphorzure Kalk van Kl. Curaçao f 6.810 aan Geitenvellen, f 5.058 aan zout, f 4.877 aan Oranjeschillen, f 1.511 aan ijs.

Aruba voerde uit voor een waarde van f 115.221, waarvan f 49.446 aan Phosphorzure Kalk f 30 324 aan Goud f 13 870 aan Aloë f 5.958 aan Dividivi en f 5.956 aan Geitenvellen.

Bonaire voerde uit voor een waarde van f 29.556 waarvan f 10.713 aan Dividivi, f 3.013 aan Geiten f 2.134 aan zout.

St. Martin voerde uit voor een waarde van f 7 873, waarvan f 5 489 aan zout en f 1.440 aan Runderen. St. Eustatius voerde uit voor een waarde van f 2.921 waarvan f 1.935 aan Runderen Saba's uitvoer bedroeg f 3 051, waarvan f 2.700 Kantwerk.

Dankbetuiging.

In dank ontvangen: *Segunda Memoria anual de la Compañia Internacional de Seguros* te Panamá.

Van de firma EDWARDS, HENRIQUEZ & Co nieuwe tijdtafels voor het vertrek der booten van de Hamburg-Amerika Linie.

Van de firma RIVAS FENSOHN & Co idem voor de *Red „D"*.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 1 Maart 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG	0.22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f 0.80
DIVIDIVI per K,G......................	„ 0.05½
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	„ 0.70
id. per KG. 2e kw.	„ 0.60
HUIDEN per K.G........................	„ 0.60
GEITENVELLEN per K.G............	„ 1.20
WOL per K.G............................	„ 0,12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	„ 0.50
BEENDEREN per K.G.................	„ 0.02
RECINUS-ZAAD per K.G............	„ 0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):	
Kwaliteit No, 1............per dozijn	„ 4.62½
„ „ 1 (gebleekt) „ „	„ 4,75
„ „ 2 „ „	„ 5.50
„ „ 3 „ „	„ 9,50
„ „ 3 „ „	„ 9.65
„ „ 4 „ „	„ 6.75
„ „ 5 „ „ (OLA)	„ 11.—
„ „ 6 „ „	„ 11.25
„ „ 7 „ „	„ 9—
„ „ 8 „ „ (OLA)	„ 13.
„ „ 9 „ „	„ 12.50
„ „ 10 „ „ (OLA)	„ 15.—
„ „ 11 „ „	„ 13.50
„ „ 12 „ „ (OLA)	„ 16—
„ „ 13 „ „	„ 16.—
„ „ 14 „ „ (OLA)	„ —
„ „ 15 „ „	„ 18.—
STROOHOEDEN (latai):	
Kwaliteit X per dozijn	1.62½
„ XX „ „	„ ——
„ XXX „ „	„ ——

KLEINE STROOHOEDEN (hipijapa) in kwal. overeenkomende met kwal. No. 1 van ongeveer 25 cM. van kruin af tot rand per doz. f 3.50
van ongeveer 30 cM. van kruin tot rand per doz f 5.—

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

107 ratten
42 muizen.

De Magneet.

Nu hier reeds verschillende auto's op ons eiland zijn, kan het zijn nut hebben te wijzen op het bestaan van boeken, waarin de auto en haar onderdeelen en de behandeling daar van beschreven wordt. De Magneet is een dezer maandschriften, dat daarbij nog gratis wordt toegezonden aan allen die het aanvragen aan

De H— & I. MY v/h M. ADLER
Prinsengracht
Amsterdam.

Muziekuitvoering.

Zondagavond ten 7.30 ure aan de Overzijde.

PROGRAMMA.

1. Echtes Wiener Blut Pas Red. Komzak
2. Ouverture Le Calife de Bagdad. Boieldieux
3. Venus y Flora valse Gortiz
4. Fant: sur Guillaume Tell. Rossini
5. Sabre et Lance March H. Stanke
6. Bouquet de Melodies Potp: J. Boskaljon
7. Fragmento de la Juive Halery
8. { a. Impromptu Dasa S. Miranda
   { b. No me olvides valse C. Boskaljon

Officieele berichten.

Bij Kon. besluit van 6 Februari 1912 No. 21 is aan de opperseiner bij de zeemacht H. TIMMERMAN, gewezen chef van het kuststation voor draadlooze telegrafie op Curaçao, bij bevordering verleend de gouden eeremedaille der Orde van Oranje Nassau, met bepaling, dat aan hem het versiersel „met de zwaarden" zal worden uitgereikt.

Uit de naburige Republieken.

VENEZUELA.

Volgens de Venezolaansche bladen gaat het in de naburige republiek bizonder goed. Het bestuur van den tegenwoordigen President J. V. GOMEZ wordt geprezen als vreedzaam en bevorderlijk voor handel, industrie en scheepvaart. Wij zullen tot staving eenige feiten aanhalen.

Zondag 25 Februari scheepten zich 7 militairen in op de *Martinique* om via Colon naar Lima te vertrekken. Zij zijn aangewezen om aan de Militaire Academie van Chorillos hun militaire studiën te voltooien. Zij behooren tot de Infanterie, cavallerie en de genie.

In de laatste jaren is Venezuela druk bezig zijn leger te reorganiseeren, maar het is zeer goed gezien om ook eens bij andere volken een kijkje te gaan nemen. De tegenwoordige uniformen doen zeer sterk aan de Duitschen denken, wat kleur en snit betreft, het zal echter nog heel wat jaartjes duren voordat de stram militaire discipline van Duitschland in Venezuela is door gedrongen. Toch maakten de troepen op een militaire wandeling een zeer gunstigen indruk en werden overal toegejuicht.

Op 1 Maart werd aan de Spaansche legatie de somma van 11.600.75 Bolivares betaald, waarmede de schuld van Venezuela aan Spanje, krachtens diplomatieke overeenkomst op 4.898.012.70 Bs. gesteld, thans geheel is afbetaald.

Ook aan de andere nationaliteiten betaalt Venezuela geregeld.

De Venezolaansche scheepvaart-maatschappij, Compañia Anónima de Navegacion Fluvial y Costanera heeft haar jaarverslag uitgegeven. De booten der Maatschappij behooren tot drie secties.

De sectie Orinoco bestaat uit de stoombooten *Delta, Apure, Alianza, Arauca, Amparo, Masparro, Boyacá* en *Puerto Nutrias*, en twee sloepen *Avila* en *La Verdad*.

De kustvaart wordt onderhouden door de booten *Venezuela, Guayana* en *Manzanares*. De sectie *del Lago* telt onder zich *Maracaibo, Progreso, Nuevo Mara*, de sleepboot *Tachira*, de stoomsloep *Villamizar* en de baggermachine *19 de Diciembre*.

In het laatste half jaar werd een zuivere winst gemaakt van 300.000.42 Bolivares.

De scheepswerf en het drijvend dok worden ook ten zeerste geprezen. Dit laatste is 282 voet lang, 80 breed, terwijl de brug 6 voet hoog is en de wanden op den brug 21, tot alle hoogte, volgens het Boletin

Staat van het aantal vaartuigen die het eiland Curaçao in de maand Februari 1912 aandeden, met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Februari	88	11873	10831	33	215233	136312
Vorige maand	92	9844	9116	32	211309	133822
Totaal	180	21717	19947	65	426542	270134

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

van het Ministerie van Openbare Werken, 30 voet. Ruimte 2.000 ton.

Het droogdok komt ook spoedig gereed. Dit zal in staat zijn booten te dokken van 4000 ton, wat meer dan voldoende wordt geacht voor de stoombooten die Venezuela aandoen!

De stoomzandzuiger bij de werf gelegen, haalt iedere minuut 4 M³ zand of slijk op. Deze machine moet het kanaal graven waarin het dok komt te liggen.

Buitenland.

DUITSCHLAND.

De Duitsche Rijksdag

is met een Troonrede geopend.

Aan deze opening, die, volgens gebruik, plaats vond in de Witte Zaal van het koninklijk paleis, ging in de slotkapel een godsdienstoefening vooraf.

Voor de katholieke leden werd in de St. Hedwigskerk een H. Mis opgedragen.

De keizer, in de uniform van de Garde du Corps met den „Adlerhelm", betrad even na twaalf uur, voorafgegaan door de dragers der Rijksinsignes, de Witte Zaal, waar de afgevaardigden, de ministers, de leden van den Bondsraad reeds aanwezig waren en in de groote loge de keizerin met de prinsessen van het keizerlijk huis had plaats genomen.

Toen de keizer binnentrad werd een driewerf Hoch aangeheven.

Z. M. zette den helm op, nam de Troonrede uit de handen van den Rijkskanselier en las die voor.

Ze is zeer kort, buitengewoon kort zelfs. Maar reeds de aanvang is een soort demonstratie.

„Het hechte gebint van het Rijk en de staatkundige orde ongeschokt te bewaren, de welvaart des volks in al zijn kringen en standen te vergrooten, de kracht en het aanzien des volks te handhaven en te verhoogen is het doel van mijn werken. Daarin weet ik mij met mijne hooge bondgenooten een en ik leef in de overtuiging, dat ook zij evenals de gekozen vertegenwoordigers der natie hunne beste krachten aan den gemeenschappelijken arbeid zullen geven".

Het is vrij duidelijk wat hiermee aan de socialisten en de met hen verbroederde liberalen wordt te verstaan gegeven: de koers der regeering verandert *niet*.

Als tweede punt wordt de sociale „Voorsorg" aangeroerd, die sedert een menschenleeftijd een voorname plaats in de Rijkswetgeving inneemt „Nog in de laatste zitting van den vorigen Rijksdag zijn de weldaden der verzekering tot breede kringen der bevolking uitgebreid". Dezelfde sociale geest uit welken dit werk is voortgekomen, moet ook in de toekomst heerschen, want de ontwikkeling staat niet stil.

De Financiën des Rijks hebben een stevig fundament gevonden; het evenwicht is verkregen en de buitengewone uitgaven kunnen worden verminderd, door het vasthouden aan de tot nog toe gevolgde strenge beginselen zal het Rijk binnenkort tot een volledige gezondmaking zijner finantiën geraken.

Den keizer vervult met bevrediging, de gedachte, hoe groote resultaten de vrije ondernemingsgeest in nijverheid en handwerk, in handel en verkeer heeft bereikt en hoe ook door verbetering der techniek de landbouw langzaam opbloeit.

Met het oog op dezen vooruitgang zullen de verbonden regeeringen ook in de toekomst *de grondslagen der tariefpolitiek niet verlaten.*

Vervolgens wordt in de troonrede de reeds door ons vermelde wijziging der wet op het Staatsburgerschap aangekondigd, waarna de rede vervolgt:

De welvaart en de bevordering van onzen vredesarbeid in het land en in de overzeesche bezittingen is afhankelijk ervan, dat het rijk machtig genoeg blijft om zijn nationale eer en zijn bezittingen, benevens zijn gerechtvaardigde belangen in de wereld, ten allen tijde te kunnen beschermen en daarvoor te kunnen opkomen.

Derhalve is het mijn voortdurende plicht en zorg, om de kracht van het Duitsche volk — dat aan krijgstuchtige jonge mannen geen gebrek heeft, — te land en te water te handhaven en te versterken. Wetsontwerpen, die dit doel beoogen, zijn in voorbereiding, en zullen tegelijk met voorstellen voor de dekking der meerdere uitgaven aan den Rijksdag worden voorgelegd. Helpt gij om die hooge taak te kunnen vervullen, dan hebt gij het vaderland een groten dienst bewezen.

Van onze bereidwilligheid om internationale quaesties op vriendschappelijken wijze bij te leggen, wanneer dit met de waardigheid en de belangen van Duitschland in overeenstemming is, hebben wij door het sluiten van de overeenkomst met Frankrijk opnieuw het bewijs geleverd.

Behalve op de handhaving van het bondgenootschap met de Oostenrijksch—Hongaarsche monarchie en met het koninkrijk Italië, blijft mijn politiek er steeds op gericht, met alle mogendheden vriendschappelijke betrekkingen op den grondslag van wederzijdsche achting en goede verstandhouding te onderhouden.

In vertrouwen op de gezonde kracht van het Duitsche volk, zie ik met vertrouwen, en op Gods genadigen bijstand bouwend, over de strijdquaesties van den dag heen, de toekomst tegemoet.

Presiden Taft

heeft een voorbereidend mobilisatiebevel uitgevaardigd voor 94000 man troepen, die langs de Rio Grande opgesteld zullen worden. De toestand in Mexico is zoo kritiek geworden, dat de mobilisatie van 66000 man Amerikaansche militiedroepen elk oogenblik te wachten is. Komt het zoover, dan is een gewapende militaire opmarsch naar Mexico waarschijnlijk.

En wie weet hoe lang reeds voorbereid?

Advertentiën.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 2 MAART.—16 MAART.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Zulia	S S Morris	2 Maart	New-York	2 Maart	Maracaibo
Zulia	„	7 „	Maracaibo	7 „	New-York
Caracas	Furst	7 „	New-York	7 „	La Guayra
Caracas	„	12 „	La Guayra	13 „	New-York
Maracaibo	S S Morris	16 „	New-York	16 „	Maracaibo
Merida	A Johanson	6 Maart	Maracaibo	6 „	La Guayra
Merida	„	8 „	La Guayra	8 Maart	Maracaibo
Merida	„	13 „	Maracaibo	13 „	Maracaibo
Pr. Willem IV	P C v d Graaff	5 Maart	Amsterdam	6 Maart	New-York
Prins Maurits	P Koningstein	10 „	New-York	11 „	Amsterdam
Oranje Nassau	G D Nieman	16 „	Amsterdam	17 „	New-York
Yucatan	Gittins	29 Febr.	Liverpool	1 Maart	Pto. Cabello
Citta di Torino	A Poggi	7 Maart	Colón	8 „	Genova
Graecia	Krieger	2 „	Hamburg	4 „	Hamburg
Almerian	C Coock	9 „	Liverpool	9 „	Sta Marta
Niederwald	H Brock	13 „	Pto Colombia	15 „	Hamburg
Legazpi	A Cormellas	16 „	Colón	16 „	Barcelona
Patagonia	M Malchow	17 „	Hamburg	17 „	Pto Colombia

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Margarita C	2 Maart	Rio Hacha	*Maria Abigail*	2 „	La Guayra
Virginia H	2 „	Vela de Coro	*Hungaria H*	1 „	Bonaire
Camia H	2 „	Maracaibo	*Juan Luis H*	2 „	Aruba
La Preferida H	4 „	Maracaibo	*Frieda H*	2 „	Maracaibo
Hirondelle H	4 „	Maracaibo	*Estr. del Mar V*	2 „	Guanta
Hungaria H	4 „	Bonaire	*Meda H*	2 „	Maracaibo
Clicia V	4 „	Maracaibo	*Inmaculada*	2 „	Pto Cabello
Perla de Ozana	6 „	Barahona	*Margarita C*	3 „	Rio Hacha
Virginia H	8 „	Vela de Coro	*Virginia H*	4 „	Vela de Coro
Juan Luis H	7 „	Aruba	*Carlota H*	6 „	Maracaibo
Caronia H	8 „	Bonaire	*Pluma de Oro V*	6 „	Maracaibo
Dreadnought H	8 „	Isl. Barlov.	*Hungaria H*	6 „	Bonaire
			Gaviota H	7 „	Maracaibo
			La Preferida H	8 „	Maracaibo
			Camia H	7 „	Maracaibo
			Maria H	8 „	Maracaibo
			Juan Luis H	9 „	Aruba

2 Mrt. is hier binnengekomen van Philadelphia de Noorsche stoomboot **NANNA** met steenkolen voor de booten der Red D Line.

3 Mrt. zijn vertrokken het Norweesche S. S. **BRYNHILD** naar Jamaica en het Engelsch S S. **BREARDENE** naar Cuba.

7 Mrt. is H. M. **ZEELAND** vertrokken naar Bonaire.

Drukker:

B. L. BOGAERS.